

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2011

Valtion t&k-rahoitus lähes 2,1 miljardia euroa vuonna 2011

Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen kokonaissumma nousee valtion vuoden 2011 talousarviossa 2 065 miljoonaan euroon. T&k-rahoitus kasvaa Tilastokeskuksen mukaan edellisvuodesta 76 miljoonaa euroa, lähes 4 prosenttia. Lisäysten painopisteenä on yliopistojen tutkimusrahoitus. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitettujen varojen osuus valtion kokonaismenoista ilman valtionvelan hoitokustannuksia on 4,3 prosenttia.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus 2011

	T&k-rahoitus milj. €	Osuus t&k-rahoituksesta, %	Nimellismuutos vuodesta 2010, %	Reaalimuutos vuodesta 2010, %
T&k-rahoitus yhteensä	2 065,0	100,0	3,8	2,1
Merkittävimmät hallinnonalat				
Opetus- ja kulttuuriministeriö	945,6	45,8	9,1	7,3
Työ- ja elinkeinoministeriö	746,2	36,1	-2,2	-3,9
Sosiaali- ja terveysministeriö	142,9	6,9	9,3	7,5
Maa- ja metsätalousministeriö	95,1	4,6	-2,6	-4,2
Organisaation mukaan				
TEKES	590,3	28,6	-3,4	-5,0
Yliopistot	555,7	26,9	9,8	7,9
Suomen Akatemia	349,9	16,9	9,8	8,0
Valtion tutkimuslaitokset	301,9	14,6	2,1	0,4
Muu tutkimusrahoitus	227,2	11,0	4,2	2,5
Yliopistolliset keskussairaalat	40,0	1,9	0,0	-1,7

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta 46 prosenttia kohdistuu opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM), ja 36 prosenttia työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonalalle. OKM:n t&k-rahoitus nousee 79 miljoonalla eurolla lähes 950 miljoonaan euroon. TEM:in jakama rahoitus sen sijaan laskee 17 miljoonaa euroa vajaaseen 750 miljoonaan euroon. Liki kaksi kolmasosaa opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksen lisäyksestä on yliopistojen tutkimusrahoituksen kasvua. Myös sosiaali- ja terveysministeriön jakama t&k-rahoitus kasvaa 12 miljoonaa euroa.

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen, suurimman rahoittajaorganisaation, t&k-rahoitus laskee vuonna 2011 enemmän (20 milj. €) kuin edustamansa hallinnonalan kokonaisuudessaan. Tekes:in valtuudet ja määrärahat ovat kaikkiaan 590 miljoonaa euroa ja osuus julkisesta tutkimusrahoituksesta vajaa 29 prosenttia. Suomen Akatemian, toisen hakijoiden välisen kilpailun perusteella rahaa jakavan organisaation, osuus on 17 prosenttia ja rahoitus yhteensä 350 miljoonaa euroa. Akatemian rahoitus kasvaa runsaat 30 miljoonaa euroa. Yliopistojen tutkimusrahoitusta tilastoidaan vuodelle 2011 kaikkiaan 556 miljoonaa euroa, mikä on noin 50 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Valtion talousarvioesityksen eri momenteilta maksettavasta tutkimus- ja kehittämishoiduksesta kaikkiaan 105 miljoonaa euroa suuntautuu kansainvälisille toimijoille. Tästä 80 miljoonan euron kohteena ovat eurooppalaiset tutkimusorganisaatiot ja -ohjelmat.

Sisällys

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2011.....	4
1. Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen suuntaviivat.....	4
2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen yleinen kehitys.....	4
3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus hallinnonaloittain.....	4
4. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaatioittain.....	5
5. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan.....	5
6. T&k-rahoitus kansainvälisille tutkimusorganisaatioille ja –ohjelmiin.....	6
7. Valtion tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnan voimavarat.....	6

Taulukot

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja sen osuus valtion menoista vuosina 2010 ja 2011.....	4
---	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Valtion kokonaismenojen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen kehitys vuosina 2000-2011.....	8
Liitetaulukko 2. Tutkimuslaitosten osuus eräiden hallinnonalojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista vuonna 2011.....	8
Liitetaulukko 3. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2010 ja 2011.....	9
Liitetaulukko 4. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkinen rahoitusosuus bruttokansantuotteesta EU- ja eräissä muissa OECD-maissa vuodesta 1996.....	10
Liitetaulukko 5. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot vuosina 2010 ja 2011.....	11
Liitetaulukko 6. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot ja kokonaistutkimusmenot vuonna 2011.....	11
Liitetaulukko 7. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2000-2011.....	12
Liitetaulukko 8. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaalimuutos hallinnonaloittain vuosina 2000-2011.....	12
Liitetaulukko 9. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen hallinnonaloittain vuosina 2000-2011.....	13
Liitetaulukko 10. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja kokonaismenot hallinnonaloittain vuosina 2010 ja 2011.....	13
Liitetaulukko 11. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan vuosina 2000-2011.....	14
Liitetaulukko 12. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaalimuutos organisaation mukaan vuosina 2000-2011.....	14
Liitetaulukko 13. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen organisaation mukaan vuosina 2000-2011.....	14
Liitetaulukko 14. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2000-2011.....	15
Liitetaulukko 15. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaalimuutos yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2000-2011.....	16
Liitetaulukko 16. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen yhteiskuntapoliittisen tavoiteluokan mukaan vuosina 2000-2011.....	17
Laatuseloste: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2011.....	18

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2011

1. Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen suuntaviivat

Hallitus, EU-ministerivaliokunta ja tutkimus- ja innovaationeuvosto asettivat keväällä 2010 Eurooppa 2020 -strategian käsittelyn yhteydessä t&k-toiminnan rahoituksen tavoitetasot. Tutkimus- ja innovaationeuvoston linjausten ¹⁾ mukaan Suomen kansallinen tavoite on ylläpitää tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen bkt-osuus 2010-luvulla neljässä prosentissa. Tähän liittyen julkisen t&k-rahoituksen tulisi saavuttaa 1,2 prosentin taso vuoteen 2015 mennessä. Neuvosto esittää raportissa tätä linjausta toteuttavan julkisen tutkimus- ja innovaatio-rahoituksen lisäysohjelman, jonka mukaan t&k-rahoitusta lisätään reaalisesti vähintään neljä prosenttia vuodessa. Julkisen rahoituksen kehittämisen pääperiaatteet ovat riittävä, oikein suunnattu ja joustavasti uudelleen kohdennettavissa oleva tuloksellinen t&k-rahoitus.

2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen yleinen kehitys

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan määrärahojen ja myöntämisvaltuuksien kokonaissumma valtion vuoden 2011 talousarviossa nousee 2 065 miljoonaan euroon. T&k-rahoituksen määrä kasvaa edellisvuodesta 76 miljoonaa euroa. Rahoitus kasvaa nimellisesti lähes neljä prosenttia, reaalikasvua kertyy runsas kaksi prosenttia. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetun rahoituksen osuus valtion kokonaismenoista ilman valtionvelan hoitokustannuksia nousee 4,3 prosenttiin, kun valtion kokonaismenot kasvavat samaan aikaan vain alle puoli prosenttia.

Julkisen t&k-rahoituksen osuus bruttokansantuotteesta on arviolta ²⁾ 1,09 prosenttia vuonna 2011. Bruttokansantuoteosuus on 1990-luvun alusta lähtien pysytellyt yhden prosentin paikkeilla, mikä on kansainvälisesti vertaillen korkea taso. Julkisten t&k-investointien kärkimaa OECD-maiden joukossa oli vuonna 2009 Yhdysvallat 1,18 prosentin osuudellaan. Suomi oli 1,13 prosentin panostuksella toinen eikä muissa EU-maissa osuus noussut yhteen prosenttiin. EU27-alueen keskiarvo oli 0,7 prosentin pinnassa, eikä osuus Japanissakaan noussut juuri korkeammaksi.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja sen osuus valtion menoista vuosina 2010 ja 2011

	Milj. €	Milj. €	Muutos %		
	2010	2011	Milj. €	Nimellinen	Reaalinen
Tutkimusrahoitus yhteensä	1 989,4	2 065,0	75,6	3,8	2,1
Valtion menot yhteensä	50 185,2	50 269,3	84,1	0,2	-2,0
Valtion menot ilman valtionvelan kustannuksia	48 109,2	48 336,3	227,1	0,5	-1,7
Tutkimusrahoituksen osuus valtion menoista ilman valtionvelan kustannuksia	4,1	4,3			

3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus hallinnonaloittain

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta lähes 82 prosenttia kohdistuu opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonaloille. OKM:n osuus nousee vuonna 2011 runsaalla kahdella prosenttiyksiköllä 946 miljoonaan euroon. Työ- ja elinkeinoministeriön osuus sen sijaan laskee likimain saman verran ja on kaikkiaan 746 miljoonaa euroa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan kannalta kaksi seuraavaksi suurinta ministeriötä, sosiaali- ja terveysministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö, hallinnoivat kumpikin 5–7 prosenttia t&k-rahoituksesta. Muiden hallinnonalojen osuudet jäävät korkeintaan pariin prosenttiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön t&k-rahoituksen 79 miljoonan euron lisäyksestä liki kaksi kolmasosaa, 49 miljoonaa euroa, kohdistuu pääosin yliopistotutkimukseen ja loput on Suomen Akatemian rahoituksen kasvua. Työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksen 17 miljoonan vähennys selittyy kauttaaltaan Tekesin

1) Tutkimus- ja innovaatiopolitiinen linjaus 2011–2015. Tutkimus- ja innovaationeuvosto 17.12.2010.

2) Bkt 2010 ja 2011 valtiovarainministeriön ennuste.

jakaman rahoituksen alenemisella, sillä hallinnonalan muu t&k-rahoitus kasvaa hieman. Tutkimus- ja kehittämistoimintaa merkittävässä määrin harjoittavista hallinnonaloista sosiaali- ja terveysministeriön t&k-rahoitus kasvaa 12 miljoonalla eurolla, maa- ja metsätalousministeriön rahoitus sitä vastoin vähenee runsaat kaksi miljoonaa euroa.

Tutkimus- ja kehittämisrahoitusta eniten jakavat ministeriöt, työ- ja elinkeinoministeriö sekä opetus- ja kulttuuriministeriö, ovat myös t&k-intensiivisimmät ministeriöt. Näiden kahden hallinnonalan menoista 23 ja 14 prosenttia kohdistuu tutkimus- ja kehittämistoimintaan, kun hallinnonalojen keskimääräinen osuus jää runsaaseen neljään prosenttiin. Ympäristöministeriön menoista vajaa seitsemän prosenttia käytetään tutkimustoiminnan rahoittamiseen, muilla hallinnonaloilla osuudet jäävät muutamiin prosentteihin. T&k-intensiteetti on alhaisin valtiovarainministeriössä.

4. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaatioittain

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus hallinnoi lähes 29 prosenttia julkisesta t&k-rahoituksesta. Yliopistojen osuus on 27 prosenttia, Suomen Akatemian 17 prosenttia ja valtion tutkimuslaitosten vajaa 15 prosenttia. Yliopistollisten keskussairaaloiden osuus jää alle kahteen prosenttiin ja muun hallinnon jakaman rahoituksen osuus on 11 prosenttia.

Suomen Akatemia ja Tekes rahoittavat hakijoiden välisen kilpailun perusteella asiantuntija-arvioiden mukaan valittuja parhaita tutkimushankkeita. Akatemian tiederahoitus kasvaa vuonna 2011 yli 30 miljoonaa euroa ollen kaikkiaan 350 miljoonaa euroa. Tekesin tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdistuvat myöntämisvaltuudet ja teknologiamäärärahat sen sijaan laskevat vuonna 2011 noin 20 miljoonaa euroa. Tekes-rahoituksen kokonaismäärä on 590 miljoonaa euroa. Kaikkiaan 2000-luvun kasvusta lähes 60 prosenttia on jaettu kilpailutuna rahoituksena.

Sekä yliopistojen että Suomen Akatemian t&k-rahoituksen reaalikasvu ylittää kahdeksaan prosenttiin. Euromääräisesti suurin lisäys, 49 miljoonaa euroa, kohdistuu vuonna 2011 yliopistojen tutkimusrahoitukseen. Yliopistotutkimukseen osoitetaan valtion talousarviossa yhteensä 556 miljoonaa euroa. Yliopistosairaaloissa tehtävän tutkimustoiminnan rahoitus pysyy ennallaan 40 miljoonassa eurossa.

Myös valtion tutkimuslaitosten harjoittaman t&k-toiminnan budjettirahoitus ja hallinnonalojen muun tutkimuksen rahoitus kasvaa muutamilla miljoonilla euroilla. Muuhun rahoitukseen sisältyy jonkin verran ns. sitomattomia tutkimusvaroja, joilla ministeriöt tilaavat tutkimushankkeita joko omilta (sektori)tutkimuslaitoksiltaan tai muilta tutkimuslaitoksilta tai yliopistoilta. Sitomattomia varoja käytetään myös hallinnonalakohtaisten tai valtakunnallisten kehittämisohjelmien rahoitukseen.

5. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta miltei 45 prosenttia kohdistuu yleiseen tieteen edistämiseen. Tämän yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan suurimman pääluokan 920 miljoonasta eurosta 60 prosenttia on yliopistoissa tehtävän tutkimuksen rahoitusta ja loput valtaosin Suomen Akatemian jakamaa tiederahoitusta. Toiseksi suurin pääluokka on teollisen tuotannon ja teknologian edistäminen 405 miljoonan euron rahoituksella, mikä vastaa lähes 20 prosentin osuutta. Yhteiskuntapolitiikan ja –palveluiden luokan tutkimukseen suuntautuu lähes 310 miljoonaa euroa. Energiatutkimusta rahoitetaan 225 miljoonalla eurolla.

Energiatutkimuksessa on ilmastonmuutoskeskustelun myötä käynnistynyt viime vuosina uusia ohjelmia ja suuria yksittäisiä projekteja, minkä myötä tavoiteluokan t&k-rahoituksen määrä on kolminkertaistunut viidessä vuodessa. Yleisen tieteen edistämisen resurssien kehitys jatkuu niin ikään vahvana. Teollisuuden edistämiseen suuntautuvan rahoituksen kasvu on sen sijaan nyttemmin taittunut. Yhteiskuntapolitiikan ja –palvelujen eri lohkoista panostetaan vuoden 2011 rahoitustietojen valossa lisääntyvässä määrin terveydenhuollon tutkimukseen.

Muiden yhteiskunnallisten tehtävien luokkaan lukeutuu laajalti eri tyyppistä yhteiskunnallisten ja sosiaalisten rakenteiden ja prosessien ja niiden muutosten tutkimusta. Tämän, mm. talouspoliittista tutkimusta, tasa-arvotutkimusta, alueiden ja elinympäristöjen kehittämistä, konfliktien tutkimusta, kuluttajatutkimusta, hyvinvointipalvelujen kehittämiseen liittyviä hankkeita, kestävästä kehityksestä ja tulevaisuudentutkimusta sisältävän luokan rahoitus on ollut viime aikoina kasvussa.

6. T&k-rahoitus kansainvälisille tutkimusorganisaatioille ja –ohjelmiin

Valtion vuoden 2011 talousarviossa kansainvälisille tutkimusorganisaatioille tai t&k-ohjelmiin suuntautuva tutkimus- ja kehittämisrahoitus on kaikkiaan 105 miljoonaa euroa. Summasta 42 miljoonan euron kohteena ovat eurooppalaiset kansainväliset tutkimusorganisaatiot, kuten Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus CERN. 26 miljoonaa euroa osoitetaan euroopanlaajuisiin maiden välisiin t&k-ohjelmiin (kuten EUREKA ja COST) ja vajaa 12 miljoonaa kahden- tai monenkeskisiin EU-maiden hallitusten välisiin t&k-ohjelmiin, joihin lukeutuu mm. yhteispohjoismainen tutkimusrahoitus. Yhdessä nämä 80 miljoonaa euroa liittyvät eurooppalainen tutkimusalue ERA-konseptiin. Jäljellejäävän 25 miljoonan euron kohteena on muu kansainvälinen tutkimus- ja kehittämistoiminta, jolla ei ole ERA-ulottuvuutta, esimerkkinä OECD:n puitteissa tapahtuva tutkimus.

7. Valtion tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnan voimavarat

Valtion tutkimuslaitosten, jotka ovat sektoritutkimuksen tärkeimpiä toimijoita, ensisijainen tehtävä on hankkia, tuottaa ja välittää tietoa poliittisen päätöksenteon pohjaksi ja yhteiskunnan kehittämiseksi. Tutkimustehtävien lisäksi laitoksilla on vaihtelevassa määrin erilaisia asiantuntija-, valvonta-, koulutus-, neuvonta- ja muita viranomaistehtäviä, maksullista ja muuta palvelutoimintaa jne. Tutkimuslaitokset tuottavat palveluita horisontaalisesti useille eri hallinnonaloille sekä muulle julkiselle sektorille. Ne tuottavat palveluita myös sekä yrityksille että kolmannen sektorin toimijoille.

Tutkimusjärjestelmän muuttuessa valtioneuvoston vuonna 2007 tekemän periaatepäätöksen mukaan valtion sektoritutkimusjärjestelmää kehitetään vastaamaan yhteiskunnan uusia tarpeita. Sektoritutkimuksen rakenteellisen uudistamisen lisäksi tarkoituksena on myös mm. tehostaa sektoritutkimuksen suuntaamista ja lisätä tutkimuksen hyödyntämistä yli hallinnonalarajojen. Sektoritutkimuslaitoskentässä onkin viime vuosina tapahtunut useita rakenteellisia muutoksia, mm. joitakin laitosten yhdistämisistä. Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö ovat perustaneet hallinnonalojensa tutkimuslaitosten toisiaan sivuavaa toimintaa tiiviimmin yhteenkokoavan Ympäristö ja luonnonvarat -yhteenliittymän (www.lynet.fi). Myös muilla hallinnonaloilla on vireillä yhteistyöaloitteita ja aiesopimuksia.

Suurin osa tutkimuslaitoksissa tehtävästä tutkimus- ja kehittämistoiminnasta rahoitetaan talousarviossa myönnettyillä määrärahoilla, vaikkakin hallinnonalojen suoran tutkimuslaitoksille suunnatun budjettirahoituksen osuus on laskenut. Budjettivarojen lisäksi toimintaa rahoitetaan yhä enemmän ulkopuolisella rahoituksella, joka koostuu maksullisen palvelutoiminnan tuloista sekä muualta kuin laitoksen omilta budjettiluvuilta tulevasta rahoituksesta. Ulkopuolinen rahoitus tulee pääosin kilpailtuna useista lähteistä sekä kotimaiselta julkiselta että yksityiseltä sektorilta ja kansainvälisistä lähteistä. Ulkopuolisen rahoituksen osuus perustuu laitosten tulostavoitteisiin ja on siten arvioitu.

Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset t&k-menot

Valtion tutkimuslaitokset saavat vuonna 2011 omien hallinnonalojensa budjeteista t&k-rahoitusta 302 miljoonaa euroa. Määrärahat lisääntyvät edellisvuodesta kuusi miljoonaa euroa. Kasvu jää niukaksi verrattuna siihen, mitä valtion t&k-rahoitus kokonaisuudessaan kasvaa. Sektoritutkimus on rahoituksellisesti keskittynyttä. Neljä suurinta laitosta (Teknologian tutkimuskeskus VTT, Metsäntutkimuslaitos METLA, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL sekä Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT), jotka vastaavat teknologian t&k:sta, terveyden edistämisestä sekä maa- ja metsätalouden tutkimuksesta käyttävät yhdessä lähes 200 miljoonaa euroa eli noin kaksi kolmasosaa kaikesta laitoksille myönnetystä budjettirahoituksesta.

Suurimman toimijan VTT:n t&k-rahoitus nousee edellisvuodesta miljoonalla eurolla 87 miljoonaan euroon. Työterveyslaitoksen rahoitus kasvaa euroissa mitaten eniten, lähes neljä miljoonaa euroa. Saman suuruiseen liki 19 prosentin kasvuun nousee myös Säteilyturvakeskuksen rahoitus. Ilmatieteen laitoksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan kasvu on vieläkin nopeampaa, 20 prosenttia. MTT:n toimintamomentilta maksettava t&k-rahoitus vähenee vuonna 2011 vajaalla kahdella miljoonalla eurolla. Useimpien muiden tutkimuslaitosten t&k-toiminnan volyyymi on melko pientä, joten vuosittaiset vaihtelut määrärahoissa suuntaan tai toiseen näkyvät muutosprosentteissa.

Tutkimuslaitosten kokonaistutkimusmenot ja EU-rahoitus

Tutkimuslaitosten kokonaistutkimusmenot nousevat vuonna 2011 noin 21 miljoonaa euroa ollen kaikkiaan 572 miljoonaa euroa. Lisäyksestä valtaosa, 70 prosenttia, on laitosten saaman ulkopuolisen rahoituksen kasvua. Tutkimuslaitosten t&k-rahoituksesta kolme neljäsosaa kulkee neljän suurimman laitoksen (VTT, THL, MTT ja METLA) kautta. Teknologian tutkimuskeskus VTT:n kokonaisrahoitus on 269 miljoonaa euroa eli 47 prosenttia valtion tutkimuslaitosten kokonaistutkimusmenoista.

Valtion talousarvion ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrä nousee tutkimuslaitoksissa 270 miljoonaan euroon, mikä on lähes 15 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Ulkopuolisen rahoituksen lisäys on jo kolmatta vuotta samaa luokkaa ja samalla selvästi nopeampaa verrattuna budjettirahoituksen määrän kasvuun. Tutkimuslaitokset ovatkin viime vuosina monipuolistaneet tutkimusrahoituksen hakemista sekä kotimaisilta että kansainvälisiltä rahoittajilta. Vuonna 2011 ulkopuolisen rahoituksen muutos selittyi kuitenkin miltei yksinomaan sillä, että VTT arvioi ulkopuolisen rahoituksensa kasvavan yli 14 miljoonaa euroa. Muutamassa muussakin tutkimuslaitoksessa ulkopuolinen rahoitus kasvaa selvästi, mutta vastaavasti THL:ssä se vähenee arviolta kuusi miljoonaa euroa.

Tutkimuslaitosten t&k-rahoituksesta 47 prosenttia on ulkopuolista. Ulkopuolisen rahoituksen osuus vaihtelee kuitenkin suuresti laitoksesta toiseen, sen osuus on 7–68 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Osuus on korkein Teknologian tutkimuskeskus VTT:ssä, joka saa 67 prosenttia kaikesta tutkimuslaitosten ulkopuolisesta rahoituksesta. Ulkopuolista tutkimusrahoitusta käyttävät merkittävässä määrin myös mm. Suomen ympäristökeskus SYKE sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus KOTUS ja Ulkopoliittinen instituutti UPI arvioivat ulkopuolisen t&k-rahoituksensa jäävän alle kymmeneen prosenttiin kokonaistutkimusmenoista.

Tutkimuslaitokset arvioivat saavansa EU:lta tutkimusrahoitusta vuonna 2011 yhteensä 42 miljoonaa euroa. VTT:n osuus on 70 prosenttia. EU-rahoitus kasvaa edellisvuodesta yli kuusi miljoonaa euroa. Monet laitokset menestyvät hyvin kilpailussa EU:n tutkimuksen puiteohjelman rahoituksesta.

Tutkimuslaitosten t&k-rahoitus hallinnonaloittain

Hallinnonalojen tutkimusintensiivisyyttä voidaan varsinaisen t&k-toiminnan rahoitusosuuden ohella arvioida myös sillä, kuinka merkittävä rooli tutkimuslaitoksilla on kunkin hallinnonalan toiminnassa. Yliopistojen ja opetusministeriön hallinnonalan yhteiskunnallinen rooli tieteen ja tutkimuksen kentällä on laadullisesti erilainen eivätkä ne siten ole mukana vertailussa.

Tutkimustoiminnan kannalta keskeisten hallinnonalojen t&k-varoista keskimäärin 32 prosenttia käytetään näiden hallinnonalojen tutkimuslaitoksissa. Hallinnonalojen toiminnallinen tutkimusintensiivisyys poikkeaa selvästi niiden yleisestä tutkimusintensiivisyydestä. Maa- ja metsätalousministeriössä tutkimuslaitosten osuus kaikesta t&k-rahoituksesta on 94 prosenttia ja sosiaali- ja terveysministeriössäkin 73 prosenttia. Työ- ja elinkeinoministeriössä, jossa yleinen tutkimusintensiivisyys on hallinnonaloittain korkein, ainoastaan 14 prosenttia käytetään tutkimuslaitosten suorana budjettirahoituksena. Huomattava osa TEM:n hallinnonalalla toimivan VTT:n ulkopuolisesta rahoituksesta tulee Tekesiltä ja tämä huomioiden ministeriön tutkimuslaitosten rahoitusosuus nousi 20 prosenttiin.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Valtion kokonaismenojen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen kehitys vuosina 2000-2011

Vuosi	Valtion menot / T&k-rahoitus						
	Valtion menot (milj. €)	Valtion menot ilman velkaa (milj. €)	T&k-rahoitus (milj. €)	T&k-rahoituksen osuus valtion menoista, % ¹⁾	Valtion menot, reaali muutos, %	Valtion menot ilman velkaa, reaali muutos, %	T&k-rahoitus, reaali muutos, %
2000	38 472,0	28 141,0	1 295,9	4,6	4,9	0,1	-2,1
2001	36 072,0	29 672,0	1 352,4	4,6	-9,2	2,1	0,7
2002	35 511,0	30 877,0	1 388,7	4,5	-4,1	1,4	-0,3
2003	36 897,0	32 244,0	1 452,8	4,5	1,6	2,1	1,6
2004	36 320,0	33 939,0	1 535,1	4,5	-3,8	2,9	3,1
2005	41 247,0	35 204,0	1 614,1	4,6	11,7	2,0	2,3
2006	40 871,0	37 124,0	1 694,3	4,6	-2,7	3,5	2,5
2007	43 251,9	37 986,6	1 739,6	4,6	3,1	-0,3	0,1
2008	44 923,0	41 277,0	1 813,8	4,4	-0,6	4,0	-1,1
2009	46 897,0	45 025,0	1 928,4	4,3	2,3	6,9	2,2
2010	50 185,2	48 109,2	1 989,4	4,1	4,9	4,8	0,8
2011	50 269,3	48 336,3	2 065,0	4,3	-2,0	-1,7	2,1

1) osuus valtion menoista ilman valtionvelan kustannuksia

Liitetaulukko 2. Tutkimuslaitosten osuus eräiden hallinnonalojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista vuonna 2011

Hallinnonala ¹⁾	Tutkimusrahoitus, Milj. €	Tutkimuslaitokset, Milj. €	Tutkimuslaitokset, Osuus, %
Oikeusministeriö	2,1	1,3	60,9
Valtiovarainministeriö	9,1	4,5	49,7
Maa- ja metsätalousministeriö	95,1	89,0	93,6
Liikenne- ja viestintäministeriö	32,3	19,6	60,6
Työ- ja elinkeinoministeriö	746,2	102,4	13,7
Sosiaali- ja terveysministeriö	142,9	104,6	73,2
Ympäristöministeriö	21,1	12,3	58,1
YHTEENSÄ	1 048,7	333,6	31,8

1) Sosiaali- ja terveysministeriön tutkimuslaitoksiin sisältyvät myös yliopistolliset keskussairaalat, ympäristöministeriön hallinnonalalla huomioitu Suomen ympäristökeskus

Liitetaulukko 3. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2010 ja 2011

Hallinnonala / organisaatio	T&k-rahoitus				
	Milj.€ / 2010	Milj.€ / 2011	Muutos 2010-2011 / Milj. €	Muutos 2010-2011 / Nim. %	Muutos 2010-2011 / Reaal. %
Opetus- ja kulttuuriministeriö	866,9	945,6	78,7	9,1	7,3
Yliopistot	506,3	555,7	49,4	9,8	7,9
Suomen Akatemia	318,6	349,9	31,3	9,8	8,0
Tutkimuslaitos	5,2	5,2	-0,1	-1,7	-3,3
Muu	36,8	34,9	-2,0	-5,4	-7,0
Työ- ja elinkeinoministeriö	763,4	746,2	-17,2	-2,2	-3,9
TEKES	610,8	590,3	-20,5	-3,4	-5,0
Tutkimuslaitokset	101,5	102,4	1,0	1,0	-0,7
Muu	51,2	53,5	2,3	4,6	2,8
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö	130,7	142,9	12,2	9,3	7,5
Tutkimuslaitokset	60,8	64,6	3,8	6,3	4,6
Yliopistolliset keskussairaalat	40,0	40,0	0,0	0,0	-1,7
Muu	29,9	38,2	8,4	28,0	25,9
Maa- ja metsätalousministeriö	97,6	95,1	-2,5	-2,6	-4,2
Tutkimuslaitokset	92,0	89,0	-3,0	-3,3	-4,9
Muu	5,6	6,1	0,5	9,2	7,4
Puolustusministeriö	56,3	52,8	-3,5	-6,2	-7,8
Liikenne- ja viestintäministeriö	32,0	32,3	0,2	0,7	-1,0
Tutkimuslaitos	16,3	19,6	3,3	20,0	18,0
Muu	15,7	12,7	-3,0	-19,3	-20,6
Ympäristöministeriö	20,0	21,1	1,1	5,6	3,9
Tutkimuslaitos	11,3	12,3	0,9	8,2	6,4
Muu	8,7	8,9	0,2	2,3	0,6
Ulkoasiainministeriö	9,2	13,2	4,0	43,9	41,5
Valtiovarainministeriö	7,1	9,1	2,0	27,5	25,4
Tutkimuslaitos	4,2	4,5	0,3	7,0	5,2
Muu	2,9	4,6	1,7	57,3	54,7
Eduskunta	3,3	3,3	0,0	-0,8	-2,4
Oikeusministeriö	2,1	2,1	0,0	-0,4	-2,1
Sisäasiainministeriö	0,8	1,4	0,6	77,4	74,4
Valtioneuvoston kanslia	0,2	0,2	0,0	0,0	-1,7
YHTEENSÄ	1 989,4	2 065,0	75,6	3,8	2,1

Liitetaulukko 4. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkinen rahoitusosuus bruttokansantuotteesta EU- ja eräissä muissa OECD-maissa vuodesta 1996

Maa	T&k-toiminnan julkinen rahoitusosuus bkt:sta													
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Alankomaat	0,81	0,83	0,79	0,78	0,77	0,76	0,74	0,74	0,73	0,69	0,71	0,69	0,70	0,79
Belgia	0,54	0,55	0,56	0,58	0,56	0,58	0,60	0,61	0,59	0,59	0,61	0,60	0,68	0,67
Britannia	0,74	0,71	0,65	0,67	0,67	0,66	0,75	0,74	0,69	0,67	0,66	0,65	0,65	0,71
Bulgaria	0,43	0,33	0,37	0,35	0,33	0,31	0,30	0,28
Espanja	0,47	0,48	0,55	0,56	0,60	0,66	0,74	0,73	0,80	0,84	1,00	1,07	1,00	0,78
Irlanti	0,32	0,29	0,27	0,28	0,30	0,32	0,33	0,37	0,43	0,46	0,45	0,49	0,53	0,58
Italia	0,57	0,59	0,56	0,54	0,64	0,68	0,67	0,61	0,64	0,63	0,64
Itävalta	0,62	0,62	0,63	0,65	0,62	0,66	0,67	0,65	0,66	0,66	0,66	0,65	0,70	0,78
Kreikka	0,27	0,27	0,26	0,28	0,31	0,28	0,26	0,26	0,30	0,33	0,33	0,30
Latvia	0,24	0,23	0,21	0,20	0,18	0,20	0,18	0,21	0,18	0,20	0,27	0,34
Liettua	0,34	0,29	0,29	0,37	0,35	0,33	0,37
Luxemburg	0,13	0,17	0,20	0,23	0,26	0,31	0,29	0,33	0,42	0,48
Malta	0,18	0,19	0,21	0,20
Portugali	0,47	0,47	0,49	0,54	0,56	0,58	0,64	0,59	0,62	0,70	0,70	0,75	0,86	0,92
Puola	0,41	0,40	0,39	0,40	0,38	0,39	0,31	0,29	0,32	0,32	0,30	0,34
Ranska	1,07	0,99	0,96	0,94	0,96	0,99	1,00	0,99	0,96	0,97	0,81	0,74	0,74	0,78
Romania	0,36	0,27	0,24	0,14	0,14	0,16	0,14	0,16	0,17	0,22	0,33	0,37	0,41	0,28
Ruotsi	1,06	..	0,76	0,71	0,70	0,82	0,87	0,91	0,87	0,86	0,84	0,79	0,80	0,91
Saksa	0,88	0,84	0,81	0,81	0,79	0,78	0,78	0,79	0,77	0,77	0,76	0,77	0,79	0,87
Slovakia	0,41	0,41	0,41	0,40	0,36	0,34	0,32	0,30	0,30	0,28	0,27	0,21	0,28	0,30
Slovenia	0,48	0,50	0,50	0,54	0,50	0,51	0,53	0,55	0,59	0,58	0,56	0,52	0,51	0,79
Suomi	0,95	1,10	1,07	1,04	0,98	0,97	0,97	1,00	1,01	1,03	1,02	0,97	0,98	1,13
Tanska	0,71	0,72	0,74	0,79	0,76	0,75	0,73	0,73	0,71	0,71	0,72	0,79	0,85	0,99
Tšekki	0,50	0,52	0,50	0,55	0,57	0,58	0,56	0,68
Unkari	0,41	0,37	0,39	0,43	0,46
Viro	0,41	0,33	0,31	0,39	0,37	0,38	0,40	0,51	0,50
EU-27	0,74	0,72	0,70	0,71	0,72	0,73	0,75	0,75	0,73	0,73	0,71	0,71
Islanti	0,70	0,70	0,97	0,98	0,94	0,94	1,01	1,08	0,88	0,87	0,85	0,82	0,88	1,06
Norja	0,77	0,73	0,76	0,73	0,65	0,69	0,76	0,77	0,75	0,71	0,73	0,76	0,74	0,85
Sveitsi	0,77	..	0,68	..	0,64	..	0,68	..	0,75	..	0,72	..	0,76	..
Venäjä	0,56	0,77	0,40	0,50	0,47	0,55	0,61	0,71	0,63	0,36	0,36	0,40	0,37	0,53
Israel	0,98	1,06	0,97	0,84	0,88	0,88	0,83	0,84	0,74	0,69	0,64	0,59	0,62	0,64
Australia	0,58	0,56	0,55	0,54	0,53	0,56	0,54	0,57	0,49	0,51	0,51	0,46	0,46	0,54
Etelä-Korea	0,60	0,62	0,69	0,72	0,73	0,74	0,78	0,80	0,83	0,91	1,00
Japani	0,56	0,58	0,60	0,63	0,65	0,70	0,72	0,73	0,72	0,71	0,70	0,68	0,71	0,75
Taiwan	0,64	0,77	0,77	0,81	0,82	0,78	0,88	0,80	0,83	..
Kanada	0,53	0,50	0,53	0,54	0,52	0,59	0,59	0,60	0,59	0,60	0,57	0,60
Yhdysvallat	0,89	0,87	0,84	0,83	0,84	0,89	0,97	1,04	1,07	1,04	1,02	1,01	1,01	1,18

Liitetaulukko 5. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot vuosina 2010 ja 2011

Tutkimuslaitos	Milj. € / 2010	Milj. € / 2011	Muutos 2010-2011 / Milj. €	Muutos 2010-2011 / Nim. %	Muutos 2010-2011 / Reaal. %
Ulkopoliittinen instituutti	3,1	3,1	0,0	0,0	-1,7
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	1,2	1,3	0,0	1,7	0,0
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	4,2	4,5	0,3	7,0	5,2
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus	5,2	5,2	-0,1	-1,7	-3,3
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	34,6	32,9	-1,7	-5,0	-6,6
Elintarviketurvallisuusvirasto	1,5	1,4	-0,1	-8,3	-9,8
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	9,0	8,5	-0,5	-5,6	-7,1
Metsäntutkimuslaitos	43,2	42,4	-0,8	-1,8	-3,4
Geodeettinen laitos	3,6	3,7	0,1	2,8	1,0
Ilmatieteen laitos	16,3	19,6	3,3	20,0	18,0
Geologian tutkimuskeskus	11,0	10,7	-0,3	-2,7	-4,4
Teknologian tutkimuskeskus VTT	85,7	86,7	1,0	1,2	-0,5
Mittatekniikan keskus	2,5	2,7	0,2	6,7	4,9
Kuluttajatutkimuskeskus	2,3	2,3	0,1	2,3	0,6
Säteilyturvakeskus	6,2	7,4	1,2	18,6	16,6
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	34,2	33,1	-1,1	-3,3	-4,9
Työterveyslaitos	20,4	24,2	3,8	18,7	16,7
Suomen ympäristökeskus	11,3	12,3	0,9	8,2	6,4
YHTEENSÄ	295,7	301,9	6,2	2,1	0,4

Liitetaulukko 6. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot ja kokonaistutkimusmenot vuonna 2011

Tutkimuslaitos	Budjettirahoitus (milj. €)	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä (milj. €)	Ulkopuolisen rahoitus osuus, %	EU-rahoitus (milj. €)	T&k-rahoitus yhteensä (milj. €)
Ulkopoliittinen instituutti	3,1	0,3	7,6	..	3,4
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	1,3	0,4	24,2	..	1,7
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	4,5	0,8	15,1	..	5,3
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus	5,2	0,4	7,2	..	5,6
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	32,9	15,8	32,4	1,4	48,7
Elintarviketurvallisuusvirasto	1,4	0,6	30,0	0,1	2,0
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	8,5	3,3	28,0	0,3	11,8
Metsäntutkimuslaitos	42,4	5,6	11,7	0,5	48,0
Geodeettinen laitos	3,7	2,2	37,2	0,2	5,9
Ilmatieteen laitos	19,6	9,0	31,5	1,1	28,6
Geologian tutkimuskeskus	10,7	3,4	24,4	0,8	14,1
Teknologian tutkimuskeskus VTT	86,7	182,5	67,8	29,7	269,2
Mittatekniikan keskus	2,7	0,9	25,6	0,3	3,6
Kuluttajatutkimuskeskus	2,3	0,8	25,8	0,3	3,1
Säteilyturvakeskus	7,4	1,2	13,9	0,8	8,6
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	33,1	22,9	40,9	3,4	56,0
Työterveyslaitos	24,2	10,0	29,2	1,3	34,2
Suomen ympäristökeskus	12,3	10,4	45,9	2,4	22,7
YHTEENSÄ	301,9	270,5	47,3	42,4	572,4

Liitetaulukko 7. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2000-2011

Hallinnonala	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eduskunta	2,1	3,1	3,3	3,3	3,3
Valtioneuvoston kanslia	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,6	0,5	0,8	0,3	0,2	0,2	0,2
Ulkoasiainministeriö	8,8	8,8	6,3	10,1	12,3	11,9	8,2	8,9	10,5	14,3	9,2	13,2
Oikeusministeriö	1,0	1,3	1,1	1,2	1,6	1,7	2,0	1,9	2,1	1,9	2,1	2,1
Sisäasiainministeriö	3,9	4,0	6,7	9,4	12,9	11,7	11,7	11,8	0,7	0,8	0,8	1,4
Puolustusministeriö	16,3	20,6	21,3	41,5	35,0	53,3	47,1	41,3	49,8	34,7	56,3	52,8
Valtiovarainministeriö	6,1	5,8	6,3	7,7	7,7	9,5	9,8	8,5	8,0	8,6	7,1	9,1
Opetus- ja kulttuuriministeriö	517,4	554,8	583,3	602,8	649,4	679,1	723,4	754,9	784,6	839,4	866,9	945,6
Maa ja metsätalousministeriö	76,3	81,6	87,0	92,4	97,1	100,7	99,6	101,9	99,5	101,7	97,6	95,1
Liikenne- ja viestintäministeriö	28,7	28,4	30,0	29,4	28,8	32,5	35,2	32,5	34,5	34,4	32,0	32,3
Kauppa- ja teollisuusministeriö	487,7	495,2	489,3	504,7	528,3	552,4	592,0	613,0
Työ- ja elinkeinoministeriö	677,6	745,4	763,4	746,2
Sosiaali- ja terveysministeriö	115,9	116,2	121,7	117,9	122,6	120,0	126,3	125,8	125,6	121,4	130,7	142,9
Työministeriö	8,8	10,9	10,6	11,2	14,0	14,1	13,0	12,8
Ympäristöministeriö	24,7	24,6	24,9	24,1	25,1	26,7	25,5	23,2	17,6	22,3	20,0	21,1
YHTEENSÄ	1 295,9	1 352,4	1 388,7	1 452,8	1 535,1	1 614,1	1 694,3	1 739,6	1 813,8	1 928,4	1 989,4	2 065,0

Liitetaulukko 8. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaali muutos hallinnonaloittain vuosina 2000-2011

Hallinnonala	T&k-rahoituksen reaali muutos edellisvuodesta, %											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eduskunta	41,1	2,1	-2,8	-2,4
Valtioneuvoston kanslia	-3,7	-23,5	22,8	-2,9	-1,6	122,9	-9,1	41,5	-66,6	-48,1	-2,2	-1,7
Ulkoasiainministeriö	13,6	-3,8	-30,1	54,1	19,2	-5,6	-33,0	6,3	12,0	30,7	-37,4	41,5
Oikeusministeriö	-2,0	26,5	-17,1	8,9	23,6	2,8	17,8	-5,5	4,7	-13,1	4,2	-2,1
Sisäasiainministeriö	-31,0	-0,2	62,1	37,0	33,7	-11,7	-2,3	-1,6	-94,3	6,2	-3,5	74,4
Puolustusministeriö	-13,6	21,9	0,4	89,2	-17,7	48,1	-13,7	-14,4	14,3	-32,9	58,3	-7,8
Valtiovarainministeriö	-10,8	-8,8	5,4	19,1	-2,3	19,2	1,2	-15,7	-11,1	4,1	-19,2	25,4
Opetus- ja kulttuuriministeriö	0,8	3,5	2,1	0,3	5,2	1,8	4,0	1,8	-1,4	2,8	1,0	7,3
Maa- ja metsätalousministeriö	-2,3	3,2	3,5	3,1	2,6	0,9	-3,4	-0,2	-7,5	-1,7	-6,2	-4,2
Liikenne- ja viestintäministeriö	-9,0	-4,5	2,7	-4,8	-4,5	9,9	5,6	-9,9	0,6	-4,2	-8,9	-1,0
Kauppa- ja teollisuusministeriö	-4,2	-2,0	-4,1	0,2	2,2	1,8	4,6	1,0
Työ- ja elinkeinoministeriö	5,7	0,1	-3,9
Sosiaali- ja terveysministeriö	-2,4	-3,2	1,7	-5,9	1,5	-4,8	2,8	-2,8	-5,3	-7,1	5,2	7,5
Työministeriö	40,9	19,2	-5,7	2,9	22,2	-2,2	-10,0	-3,8
Ympäristöministeriö	-7,5	-3,8	-1,8	-5,8	1,4	3,7	-6,9	-11,1	-28,0	21,5	-12,2	3,9
YHTEENSÄ	-2,1	0,7	-0,3	1,6	3,1	2,3	2,5	0,1	-1,1	2,2	0,8	2,1

Liitetaulukko 9. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen hallinnonaloittain vuosina 2000-2011

Hallinnonala	Osuus tutkimusrahoituksesta, %											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Eduskunta	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Valtioneuvoston kanslia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulkoasiainministeriö	0,7	0,7	0,5	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6
Oikeusministeriö	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Sisäasiainministeriö	0,3	0,3	0,5	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,1
Puolustusministeriö	1,3	1,5	1,5	2,9	2,3	3,3	2,8	2,4	2,7	1,8	2,8	2,6
Valtiovarainministeriö	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Opetus- ja kulttuuriministeriö	39,9	41,0	42,0	41,5	42,3	42,1	42,7	43,4	43,3	43,5	43,6	45,8
Maa- ja metsätalousministeriö	5,9	6,0	6,3	6,4	6,3	6,2	5,9	5,9	5,5	5,3	4,9	4,6
Liikenne- ja viestintäministeriö	2,2	2,1	2,2	2,0	1,9	2,0	2,1	1,9	1,9	1,8	1,6	1,6
Kauppaja teollisuusministeriö	37,6	36,6	35,2	34,7	34,4	34,2	34,9	35,2
Työ- ja elinkeinoministeriö	37,4	38,7	38,4	36,1
Sosiaali- ja terveysministeriö	8,9	8,6	8,8	8,1	8,0	7,4	7,5	7,2	6,9	6,3	6,6	6,9
Työministeriö	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7
Ympäristöministeriö	1,9	1,8	1,8	1,7	1,6	1,7	1,5	1,3	1,0	1,2	1,0	1,0
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Liitetaulukko 10. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja kokonaismenot hallinnonaloittain vuosina 2010 ja 2011

Hallinnonala	T&k-rahoitus / valtion menot								
	Tutkimus- ja kehittämisrahoitus, milj. €			Hallinnonalan menot, milj. € ²⁾			T&k-rahoitus hallinnonalan menoista, osuus %		
	2010	2011	muutos	2010	2011	muutos	2010	2011	muutos
Eduskunta	3,3	3,3	0,0	122,2	133,3	11,0	2,7	2,4	-0,2
Valtioneuvoston kanslia	0,2	0,2	0,0	78,1	79,3	1,2	0,2	0,2	0,0
Ulkoasiainministeriö	9,2	13,2	4,0	1 187,6	1 257,4	69,8	0,8	1,0	0,3
Oikeusministeriö	2,1	2,1	0,0	789,7	829,9	40,2	0,3	0,2	0,0
Sisäasiainministeriö	0,8	1,4	0,6	1 266,7	1 323,8	57,1	0,1	0,1	0,0
Puolustusministeriö	56,3	52,8	-3,5	2 703,9	2 853,0	149,1	2,1	1,8	-0,2
Valtiovarainministeriö	7,1	9,1	2,0	14 859,6	15 273,3	413,8	0,0	0,1	0,0
Opetus- ja kulttuuriministeriö	866,9	945,6	78,7	6 186,4	6 557,6	371,6	14,0	14,4	0,4
Maa- ja metsätalousministeriö	97,6	95,1	-2,5	2 825,8	2 805,1	-20,7	3,5	3,4	-0,1
Liikenne- ja viestintäministeriö	32,0	32,3	0,2	2 195,0	2 042,6	-152,5	1,5	1,6	0,1
Työ- ja elinkeinoministeriö	763,4	746,2	-17,2	4 222,5	3 290,3	-932,2	18,1	22,7	4,6
Sosiaali- ja terveysministeriö	130,7	142,9	12,2	11 328,2	11 552,0	223,8	1,2	1,2	0,1
Ympäristöministeriö	20,0	21,1	1,1	328,1	316,8	-11,3	6,1	6,7	0,6
YHTEENSÄ¹⁾	1 989,4	2 065,0	75,6	48 093,9	48 314,4	220,5	4,1	4,3	0,1

1) Hallinnonalan menot yhteensä pl. valtionvelan kustannukset sekä Tasavallan Presidentin pääluokka

2) Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokan määrärahojen vähennys vuoden 2011 talousarviossa johtuu pääosin viennin rahoituksen määrärahojen vähenemisestä.

Liitetaulukko 11. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan vuosina 2000-2011

Organisaatio	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Yliopistot	346,4	349,8	377,7	393,3	407,9	421,9	433,3	448,9	452,2	490,0	506,3	555,7
Yliopistolliset keskussairaalat	59,4	56,7	56,7	48,7	48,7	40,7	48,7	48,7	48,7	40,0	40,0	40,0
Suomen Akatemia	153,8	187,1	184,9	188,6	214,6	225,6	259,5	276,6	298,0	311,2	318,6	349,9
Tekes	390,8	399,4	398,5	412,7	430,0	448,8	480,2	512,2	531,3	601,0	610,8	590,3
Valtion tutkimuslaitokset	215,8	219,8	234,4	239,5	250,0	262,1	283,1	289,0	286,1	302,2	295,7	301,9
Muu rahoitus	129,7	139,6	136,5	169,9	183,9	215,0	189,4	164,1	197,5	184,0	218,1	227,2
YHTEENSÄ	1 295,9	1 352,4	1 388,7	1 452,8	1 535,1	1 614,1	1 694,3	1 739,6	1 813,8	1 928,4	1 989,4	2 065,0

Liitetaulukko 12. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaali muutos organisaation mukaan vuosina 2000-2011

Organisaatio	T&k-rahoituksen reaali muutos edellisvuodesta, %											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Yliopistot	3,2	-2,5	4,8	1,1	1,2	0,7	0,3	1,0	-4,5	4,1	1,0	7,9
Yliopistolliset keskussairaalat	-5,5	-7,9	-2,8	-16,6	-2,4	-18,7	16,8	-2,5	-5,2	-21,1	-2,2	-1,7
Suomen Akatemia	-4,8	17,4	-4,1	-0,9	11,0	2,3	12,3	3,9	2,2	0,4	0,1	8,0
Tekes	-8,4	-1,4	-3,1	0,5	1,7	1,6	4,5	4,0	-1,6	8,7	-0,7	-5,0
Valtion tutkimuslaitokset	-0,1	-1,7	3,5	-0,8	1,9	2,0	5,5	-0,4	-6,1	1,5	-4,4	0,4
Muu rahoitus	6,8	3,9	-5,0	20,8	5,7	13,8	-14,0	-15,5	14,1	-10,4	15,8	2,5
YHTEENSÄ	-2,1	0,7	-0,3	1,6	3,1	2,3	2,5	0,1	-1,1	2,2	0,8	2,1

Liitetaulukko 13. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen organisaation mukaan vuosina 2000-2011

Organisaatio	Osuus tutkimusrahoituksesta, %											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Yliopistot	26,7	25,9	27,2	27,1	26,6	26,1	25,6	25,8	24,9	25,4	25,4	26,9
Yliopistolliset keskussairaalat	4,6	4,2	4,1	3,4	3,2	2,5	2,9	2,8	2,7	2,1	2,0	1,9
Suomen Akatemia	11,9	13,8	13,3	13,0	14,0	14,0	15,3	15,9	16,4	16,1	16,0	16,9
Tekes	30,2	29,5	28,7	28,4	28,0	27,8	28,3	29,4	29,3	31,2	30,7	28,6
Valtion tutkimuslaitokset	16,7	16,3	16,9	16,5	16,3	16,2	16,7	16,6	15,8	15,7	14,9	14,6
Muu rahoitus	10,0	10,3	9,8	11,7	12,0	13,3	11,2	9,4	10,9	9,5	11,0	11,0
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Liitetaulukko 14. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2000-2011

Tavoiteluokka	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Maa-, metsä- ja kalatalous	69,8	75,2	78,2	88,5	92,1	95,4	97,9	101,1	98,5	100,6	98,4	95,9
Teollisuuden edistäminen	370,5	393,3	388,0	390,3	397,3	421,2	460,1	414,2	405,6	443,0	490,6	405,3
Energia	70,1	57,9	58,4	66,4	75,6	77,9	74,3	135,5	159,5	190,8	166,2	224,6
Maanpuolustus	16,8	21,0	21,8	41,6	35,1	53,4	47,2	41,4	50,6	34,7	56,3	52,8
Maankamara, vesi ja ilmakehä	19,8	17,2	14,4	14,9	16,3	16,9	20,8	20,8	22,6	23,2	20,8	24,9
Yhteiskuntapolitiikka ja -palvelut	216,1	219,9	237,0	233,4	248,3	254,4	258,1	257,9	282,6	287,9	284,1	306,7
Kuljetus ja tietoliikenne	18,0	18,0	25,0	24,5	22,1	24,2	25,2	22,3	29,7	31,0	29,1	24,6
Asunnot ja yhdyskunnat	10,0	10,8	8,0	4,4	6,3	7,8	8,1	6,6	11,2	10,6	10,0	10,8
Ympäristönsuojelu	29,4	29,5	30,6	28,4	29,8	29,7	27,3	28,4	26,1	29,2	30,9	32,7
Työelämä ja työolosuhteet	21,7	24,4	13,0	14,9	20,6	22,1	20,8	21,5	19,4	22,6	21,4	21,9
Terveystieteet	88,3	86,9	103,8	96,5	102,3	94,7	105,0	104,9	115,8	111,8	107,3	119,1
Sosiaaliturva	11,9	13,0	10,1	11,0	6,5	6,3	5,7	6,2	6,7	8,7	7,5	6,8
Koulutus	1,6	1,8	1,9	1,9	2,5	2,7	2,8	3,9	10,2	8,3	4,1	2,1
Kulttuuri	10,8	11,4	16,0	16,1	14,0	18,2	12,9	11,2	11,0	10,6	14,0	13,9
Kansainväliset suhteet	10,3	10,1	7,8	9,3	11,5	8,7	9,9	11,0	13,8	17,6	12,5	13,6
Muut yhteiskunnalliset tehtävät	14,1	14,0	20,8	26,5	32,9	40,1	40,3	41,9	38,7	37,5	47,4	61,2
Yleinen tieteen edistäminen	505,6	541,8	566,3	591,6	642,3	666,6	707,1	738,8	760,4	816,9	843,0	922,3
Yliopistot	346,4	349,8	377,7	393,3	407,9	421,9	433,3	448,9	452,2	490,0	506,3	555,7
Muu yleinen tieteen edistäminen	159,2	192,0	188,6	198,3	234,4	244,7	273,8	289,8	308,2	326,9	336,7	366,6
Avaruus	27,2	26,1	24,6	26,0	28,0	28,4	28,8	29,7	34,1	31,2	30,1	32,5
YHTEENSÄ	1295,9	1352,4	1388,7	1452,8	1535,1	1614,1	1694,3	1739,6	1813,8	1928,4	1989,4	2065,0

Liitetaulukko 15. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen reaali muutos yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2000-2011

Tavoiteluokka	T&k-rahoituksen reaali muutos edellisvuodesta, %											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Maa-, metsä- ja kalatalous	-7,6	4,0	0,9	10,0	1,5	0,8	0,2	0,7	-7,7	-1,8	-4,4	-4,2
Teollisuuden edistäminen	0,1	2,5	-4,2	-2,3	-0,7	3,2	6,7	-12,2	-7,1	4,9	8,3	-18,8
Energia	-14,8	-20,2	-2,1	10,4	11,1	0,3	-6,9	77,8	11,6	14,9	-14,9	32,9
Maanpuolustus	-7,6	20,6	0,9	85,2	-17,6	48,0	-13,7	-14,4	15,8	-34,0	58,3	-7,8
Maankamara, vesi ja ilmakehä	-11,0	-16,2	-18,7	0,5	7,0	0,7	20,1	-2,3	2,8	-1,2	-12,5	17,9
Yhteiskuntapolitiikka ja -palvelut	-2,3	-1,8	4,7	-4,4	3,8	-0,3	-1,0	-2,5	3,9	-2,1	-3,5	6,2
Kuljetus ja tietoliikenne	-0,6	-3,5	34,9	-5,1	-11,7	6,4	1,9	-13,7	26,0	0,3	-8,3	-16,7
Asunnot ja yhdyskunnat	-26,2	4,0	-27,7	-47,1	40,9	20,3	1,0	-20,8	61,9	-9,3	-7,8	6,3
Ympäristönsuojelu	1,2	-3,1	0,6	-9,9	2,6	-3,1	-10,1	1,4	-13,0	7,7	3,3	4,0
Työelämä ja työolosuhteet	21,9	8,6	-48,3	11,5	34,6	4,6	-8,1	0,7	-14,1	11,6	-7,4	0,9
Terveystieteet	-4,5	-5,1	16,0	-9,7	3,5	-9,9	8,2	-2,5	4,7	-7,2	-6,2	9,1
Sosiaaliturva	-10,3	5,2	-24,5	5,6	-42,4	-6,1	-10,4	5,3	2,7	25,0	-16,1	-10,3
Koulutus	-3,7	9,9	3,9	-3,9	26,4	4,5	3,7	34,0	149,9	-21,7	-51,3	-50,0
Kulttuuri	2,6	2,2	35,9	-2,2	-15,2	27,2	-30,8	-15,7	-7,0	-7,0	29,1	-2,4
Kansainväliset suhteet	13,5	-5,4	-24,9	15,8	20,0	-26,3	11,2	9,0	18,4	22,9	-30,4	6,9
Muut yhteiskunnalliset tehtävät	-9,8	-4,0	44,3	23,7	21,0	18,7	-1,9	1,5	-12,4	-7,0	23,5	27,0
Yleinen tieteen edistäminen	1,0	3,4	1,5	1,4	6,0	1,0	3,6	1,9	-2,4	3,2	0,9	7,6
Yliopistot	3,2	-2,5	4,8	1,1	1,2	0,7	0,3	1,0	-4,5	4,1	1,0	7,9
Muu yleinen tieteen edistäminen	-3,4	16,4	-4,6	2,0	15,4	1,6	9,2	3,3	0,8	1,9	0,7	7,0
Avaruus	-19,6	-7,5	-8,4	2,9	5,1	-1,5	-0,8	0,5	8,9	-12,1	-5,7	6,2
YHTEENSÄ	-2,1	0,7	-0,3	1,6	3,1	2,3	2,5	0,1	-1,1	2,2	0,8	2,1

Liitetaulukko 16. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen yhteiskuntapolitiittisen tavoiteluokan mukaan vuosina 2000-2011

Tavoiteluokka	Osuus tutkimusrahoituksesta, %											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Maa-, metsä- ja kalatalous	5,4	5,6	5,6	6,1	6,0	5,9	5,8	5,8	5,4	5,2	4,9	4,6
Teollisuuden edistäminen	28,6	29,1	27,9	26,9	25,9	26,1	27,2	23,8	22,4	23,0	24,7	19,6
Energia	5,4	4,3	4,2	4,6	4,9	4,8	4,4	7,8	8,8	9,9	8,4	10,9
Maanpuolustus	1,3	1,6	1,6	2,9	2,3	3,3	2,8	2,4	2,8	1,8	2,8	2,6
Maankamara, vesi ja ilmakehä	1,5	1,3	1,0	1,0	1,1	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,0	1,2
Yhteiskuntapolitiikka ja -palvelut	16,7	16,3	17,1	16,1	16,2	15,8	15,2	14,8	15,6	14,9	14,3	14,9
Kuljetus ja tietoliikenne	1,4	1,3	1,8	1,7	1,4	1,5	1,5	1,3	1,6	1,6	1,5	1,2
Asunnot ja yhdyskunnat	0,8	0,8	0,6	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,6	0,5	0,5	0,5
Ympäristönsuojelu	2,3	2,2	2,2	2,0	1,9	1,8	1,6	1,6	1,4	1,5	1,6	1,6
Työelämä ja työolosuhteet	1,7	1,8	0,9	1,0	1,3	1,4	1,2	1,2	1,1	1,2	1,1	1,1
Terveystieteet	6,8	6,4	7,5	6,6	6,7	5,9	6,2	6,0	6,4	5,8	5,4	5,8
Sosiaaliturva	0,9	1,0	0,7	0,8	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3
Koulutus	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6	0,4	0,2	0,1
Kulttuuri	0,8	0,8	1,1	1,1	0,9	1,1	0,8	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7
Kansainväliset suhteet	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,8	0,9	0,6	0,7
Muut yhteiskunnalliset tehtävät	1,1	1,0	1,5	1,8	2,1	2,5	2,4	2,4	2,1	1,9	2,4	3,0
Yleinen tieteen edistäminen	39,0	40,1	40,8	40,7	41,8	41,3	41,7	42,5	41,9	42,4	42,4	44,7
Yliopistot	26,7	25,9	27,2	27,1	26,6	26,1	25,6	25,8	24,9	25,4	25,4	26,9
Muu yleinen tieteen edistäminen	12,3	14,2	13,6	13,6	15,3	15,2	16,2	16,7	17,0	17,0	16,9	17,8
Avaruus	2,1	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,9	1,6	1,5	1,6
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Laatuseloste: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2011

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tuotteen tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Tilaston kohteena on valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja erityisesti sen kehitys vuodesta 2010 vuoteen 2011. Tilasto sisältää tietoja julkisen sektorin organisaatioille valtion talousarviossa myönnetystä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta. Suomessa tehtävän t&k-toiminnan rahoituksen ohella tilasto kattaa myös kansainvälisten tiedejärjestöjen, tutkimusorganisaatioiden ja t&k-ohjelmien rahoitusta. Euroopan unionin tutkimusohjelmien kansallisia rahoitusosuuksia varten talousarvioissa osoitetut varat eivät pääsääntöisesti sisälly laskelmiin. Muuttujana on t&k-rahoituksen määrä. T&k-rahoitusta tarkastellaan hallinnonaloittain sekä organisaation ja tutkimuksen yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan.

Tietoja käyttävät Suomessa julkinen tiede- ja teknologiahallinto budjettisuunnittelun apuna sekä kansainvälisiä vertailutietoja kokoavat Eurostat, OECD ja UNESCO. T&k-tiedoilla on myös yleistä poliittista merkitystä arvioitaessa Suomen ja EU:n kilpailukykyä suhteessa muihin alueisiin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla (t&k) tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Kriteerinä on, että toiminnan tavoitteena on jotain oleellisesti uutta. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksella tarkoitetaan valtion talousarviossa tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdennettuja määrärahoja ja myöntämisvaltuuksia eli aikeita käyttää rahaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkiseen rahoitukseen sisältyvät valtion virastojen ja laitosten käyttöön kohdennetut t&k-varat sekä valtionavut. Valtion liikelaitosten ja kuntien kehittämistyö ei ole laskelmissa mukana.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tutkimuksen yhteiskuntapoliittisen (sosioekonomisen) tavoitteen mukaisessa jaottelussa on kyselylomakkeessa tilastovuodesta 2008 alkaen ollut käytössä Eurostatin uudistettu kansainvälinen NABS-luokitus (*Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets, rev. 2007*). Vaikka se on aikaisempaa versiota yksityiskohtaisempi, ei tietojen tilastoinnissa ole käytännössä tapahtunut muutoksia, sillä Tilastokeskus on jo muutenkin käyttänyt tarkempaa pohjoismaista Nordforsk-luokitusta, jonka mukaiset tiedot ovat olleet muunnettavissa vastaamaan NABS-luokitusta. Tietojen taulukoinnissa ja julkistuksessa käytetään edelleen Nordforsk-luokitukseen perustuvaa jaottelua.

Tiedot kerää ja tilaston laatii Tilastokeskuksen Globalisaatio, innovaatiot ja tutkijapalvelu –vastuualue. Tiedonantajia ovat valtion keskusvirastot, ministeriöt ja niiden alaiset tutkimuslaitokset.

1.3 Lait ja asetukset

Tutkimus- ja kehittämistoimintatilastojen tuotannossa sovelletaan tilastolakia (280/2004). Lisäksi EU:n tiede- ja teknologiatilastoja koskeva Komission asetus (EY) N:o 753/2004 edellyttää tietojen keruuta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään postikyselynä ja sähköisellä lomakkeella tutkimus- ja kehittämisrahoitusta saavilta ja jakavilta valtionhallinnon yksiköiltä. Tarvittaessa vastaajat saavat kyselylomakkeen myös erillisenä tiedostona. Tiedonantajia ovat keskusvirastot, ministeriöt ja niiden alaiset tutkimuslaitokset. Myös tutkimusprojekti voi olla tilastoyksikkönä. Eräiltä osin tiedot saadaan suoraan talousarvioesityksestä, näin mm. yliopistollisten keskussairaaloiden t&k-rahoitustiedot. Tiedonantajajoukkoa päivitetään vuosittain. Vuoden 2011 tiedonkeruussa ei otettu mukaan uusia vastaajayksiköitä, mutta sisäasiainministeriön hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminta on aiempaa kattavammin mukana tilastossa.

Menojen reaali muutosten laskennassa on indeksinä käytetty Tilastokeskuksen julkisten menojen hintaindeksiä (2000=100). Valtion kokonaismenot ja menot ilman valtion velkaa on deflatoitu

kokonaismenojen indeksillä. Tutkimusmenojen deflaattorina on käytetty valtion kulutusmenojen indeksia. Vuoden 2010 hintaindeksitiedot ovat ennakkollisia. Arvio kustannusten nousutasosta vuonna 2011 on saatu valtiovarainministeriön kansantalousosastolta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laadinnassa noudatetaan OECD:n määritelmiä ja suosituksia. Tutkimusrahoitus tilastoidaan budjetointi-, ei käyttövuoden mukaan. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoiksi lasketaan se osuus menoista, jolla rahoitetaan kyseisen määritelmän mukaista toimintaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rajaaminen jää kuitenkin kyselyn vastaajalle annettujen ohjeiden ja määritelmien perusteella, mikä saattaa aiheuttaa mittausvirhettä. Tilasto on kokonaistutkimus. Katoa ei käytännössä ilmene, sillä vastaajiin otetaan yhteyttä tarvittavissa määrin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitustilasto tilasto ilmestyy vuosittain. Tilastovuoden t&k-rahoitus perustuu hallituksen eduskunnalle antamaan esitykseen valtion talousarviosta. Ilmoitettuihin tilastovuotta koskeviin lukuihin eivät näin ollen sisälly eduskunnan hyväksymään talousarvioon mahdollisesti sisältyvät t&k-rahoitukseen kohdistuvat muutokset. Tilasto on vuosittain laadittu samoin perustein kuitenkin niin, että talousarvioesityksestä selvästi poikkeavat eduskunnan päätökset on otettu huomioon.

Talousarvioesitykseen perustuvien ennakkotietojen julkistamisajankohta on tilastovuoden helmikuu (t-10), hyväksytyyn tarkistettuun budjettiin perustuvien lopullisten tietojen tilastovuotta seuraava kesäkuu (t+6). EU:n komission regulaation vähimmäisvaatimus on edellisessä t+6 ja jälkimmäisessä t+12. Ennakkotiedot ovat käytännössä miltei lopullisia, sillä vain melko harvoin luvut muuttuvat lisätalousarvioiden tai tosiasiallisten maksatustietojen myötä. Päivitysten ja täydennysten myötä lopulliset luvut toimitetaan OECD:lle ja Eurostatille ja aikasarja korjataan seuraavaan, so. alkuperäistä kahta vuotta uudempaan julkaisuun, lähinnä sen liitetaulukoihin. Näin ollen vuoden 2011 tilastojulkistuksessa vuosien 2010 ja 2011 tiedot ovat ennakkollisia, vuotta 2009 koskevat ja sitä aikaisemmat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilaston tiedot julkaistaan kokonaisuudessaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla, jossa on saatavilla myös pdf-muotoinen sähköinen julkaisu. Tilastotiedote julkistetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Internet-sivuilla julkaistavat muu materiaali toteutetaan suomeksi.

Tiedot julkaistaan myös valtion viranomaisten yhteisessä Research.fi-tiedeportaalissa, jossa on tietoja myös ruotsiksi ja englanniksi. Erillisselvityksiä tuotetaan asiakkaiden tilauksesta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tilastoa on varsinaisesti laadittu vuodesta 1975 lähtien. Tilasto siirrettiin vuonna 2002 Suomen Akatemiasta sellaisenaan Tilastokeskukseen.

Laskentatavassa ja –perusteissa on vuosien varrella tapahtunut varsin mittavia muutoksia. Suurimmat muutokset ovat olleet valtuuslaskentaan siirtyminen Teknologian kehittämiskeskuksessa vuonna 1993 ja Suomen Akatemiassa vuonna 1997, kiinteistömenojen sisällyttäminen laskelmiin vuodesta 1995 alkaen sekä yliopistollisten keskussairaaloiden erityisvaltionavun ottaminen mukaan laskentaan vuonna 1997. Kyselyn kohderyhmään lukeutuvat tilastoyksiköt päivitetään vuosittain.

Vuonna 2008 toimintansa aloittaneen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokka koostuu entisen kaupp- ja teollisuusministeriön määrärahoista, ja osasta sekä työministeriön että sisäasiainministeriön pääluokan määrärahoja. Tässä tilastossa entisen työministeriön t&k-rahoitus sisältyy kokonaisuudessaan TEM:in hallinnonalan rahoitukseen.

Sektoritutkimuslaitoksiksi luettavilla valtion tutkimuslaitoksilla on tutkimustehtävän lisäksi vaihtelevassa määrin mm. valvonta- ja muita viranomaistehtäviä. Tästä johtuen t&k-toimintaan kohdistuvan rahoituksen

osuus niiden budjeteissa poikkeaa suuresti toisistaan. Tutkimuslaitosten määrä vaihtelee niiden lopettamisten ja toimintojen yhdistämisten vuoksi. Tutkimuslaitokset ovat rooleiltaan ja tehtäviltään hyvin erilaisia eikä selkeää kriteeristöä tutkimuslaitosten määrittelemiseksi ole. Yksittäisten laitosten määrittelemisessä valtion tutkimuslaitoksiksi on otettu huomioon niiden omat tai ministeriöidensä lausunnot niiden roolista.

Sektoritutkimuksen rakenteelliseen uudistamiseen liittyen Kansanterveyslaitos (KTL) ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus STAKES yhdistyivät 1.1.2009 Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseksi (THL). Merentutkimuslaitos lakkautettiin ja sen toiminta siirtyi 1.1.2009 lukien osaksi Suomen ympäristökeskusta (SYKE) ja Ilmatieteen laitosta.

Yliopistolaitoksen kokonaisuudistukseen liittyvä yliopistojen oikeudellisen aseman muuttuminen vuoden 2010 alusta ei vaikuta tilastoituun tutkimus- ja kehittämisrahoitukseen.

Vuoden 2010 tiedot on korjattu Suomen Akatemian osalta. Akatemian valtuuksiin sisältyneen tekninen, budjetoitavasta aiheutunut 66 miljoonaa euron lisäys on poistettu tilastosta.

Vuoden 2011 tilastossa pyydettiin vastaajia ilmoittamaan ja tyypittelemään valtion talousarviossa t&k-toimintaan osoitetut määrärahat, jotka suuntautuvat kansainvälisille tutkimusorganisaatioille ja kansainvälisiin t&k-ohjelmiin. Kyseiset määrärahat ovat aiemminkin olleet erittelemättöminä mukana tilastossa.

T&k-rahoitustilastojen tuottamat tiedot ovat OECD:n ja EU:n jäsenmaissa ovat kokonaistasolla vertailukelpoisia. Merkittävimmät eroavuudet maiden välillä ilmenevät rahoituksen yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaisessa luokittelussa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa –tilasto kuvaa julkista t&k-rahoitusta; Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilasto puolestaan kuvaa t&k-toiminnan menoja. T&k-menotilastossa (toteuma) oleva julkinen rahoitus ei välttämättä ole sama kuin rahoitustilaston julkinen t&k-rahoitus (aikomukset). T&k-rahoitustilastoon, toisin kuin tutkimustilastoon, sisältyy myös kansainvälisten järjestöjen ja organisaatioiden jäsenmaksuja ja rahoitusosuuksia. T&k-toiminnan perusmääritelmä on molemmissa tilastoissa sama.

Lisätietoja

Tero Luhtala (09) 1734 3327

Raili Kouvalainen (09) 1734 3513

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

iede.teknologia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2011, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute